

Šifra kandidata:
A jelölt kódszáma:

Državni izpitni center

M 0 6 2 5 0 1 1 2 M

JESENSKI ROK
ŐSZI IDŐSZAK

GEOGRAFIJA FÖLDRAJZ

≡ Izpitna pola 2 ≡

2. feladatlap

Petek, 1. september 2006 / 80 minut
2006. szeptember 1., péntek / 80 perc

Dovoljeno dodatno gradivo in pripomočki: kandidat prinese s seboj nalivno pero ali kemični svinčnik. Kandidat dobi dva ocenjevalna obrazca. Izpitni poli je dodana barvna priloga.

Engedélyezett segédeszközök: a jelölt töltőtollat vagy golyóstollat hoz magával. A jelölt két értékelőlapot is kap. A feladatlap egy színes mellékletet is tartalmaz.

SPLOŠNA MATURA
ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI VIZSGA

Navodila kandidatu so na naslednji strani.
A jelöltnek szóló útmutató a következő oldalon olvasható.

*Ta pola ima 16 strani, od tega 1 prazno.
A feladatlap terjedelme 16 oldal, ebből 1 üres.*

*Barvna priloga ima 2 strani, od tega 1 prazna.
A színes melléklet terjedelme 2 oldal, ebből 1 üres.*

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila. Ne izpuščajte ničesar.

Ne obračajte strani in ne začenjajte reševati nalog, dokler Vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na prvi strani in na ocenjevalna obrazca).

Odgovarjajte v povedih, ne le z besedo ali besedno zvezo. Odgovore vpisujte v prostore, ki so za to predvideni, z nalivnim peresom ali kemičnim svinčnikom. Pišite čitljivo. **Rešitev v izpitni poli ni dovoljeno zapisovati z navadnim svinčnikom.**

Ob nalogah je v oklepaju na desni strani navedeno možno število točk.

Rešujte premišljeno. Zaupajte vase in v svoje sposobnosti.

Želimo Vam veliko uspeha.

ÚTMUTATÓ A JELÖLTNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót. Semmit se hagyjon ki.

Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg ezt a felügyelő tanár nem engedélyezi.

Ragassza vagy írja be kódszámát (a feladatlap első oldalának jobb felső sarkában levő keretbe és az értékelőlapokra).

Teljes mondatokban válaszoljon, ne szavakkal vagy szó szerkezetekkel. Válaszait – töltőtollal vagy golyóstollal – az erre kijelölt helyre írja. Olvashatóan írjon. **A feladatlapra nem szabad ceruzával írni a megoldásokat.**

A feladatok mellett zárójelben feltüntettük az elérhető pontszámot is.

Figyelmesen oldja meg a feladatokat. Bízson önmagában és képességeiben!

Eredményes munkát kívánunk!

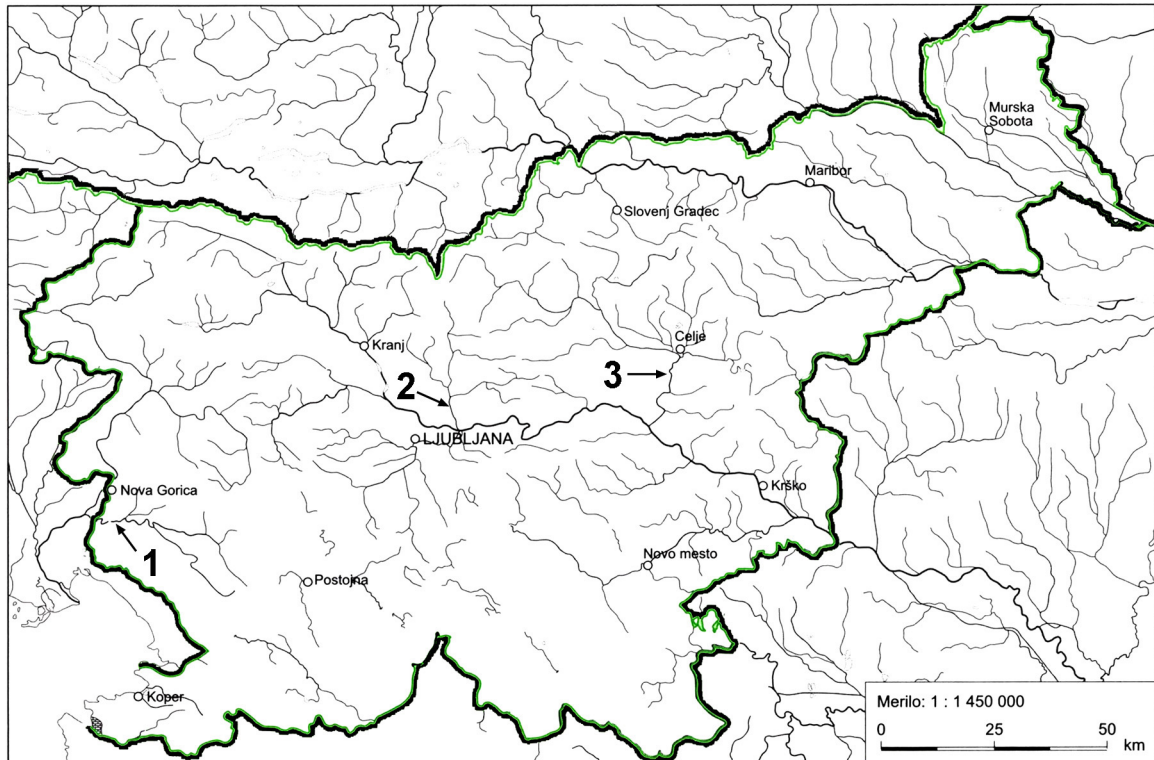

D1 – SLOVENIJA / SZLOVÉNIA

1. Na **karto 1**, ki prikazuje rečno mrežo Slovenije, vrišite **razvodnico** (po celotnem ozemlju Slovenije) med **Dravo** in **Muro**.

Rajzolja az 1. sz. térképbe, amely Szlovénia vízhálózatát ábrázolja, a Dráva és a Mura folyók közötti vízválasztó vonalat (Szlovénia egész területén)!

Karta 1 / 1. sz. térkép

(Vir: Lipovšek, I., in drugi, 2002: Geografija Slovenije 1. Delovni zvezek, str. 20. DZS. Ljubljana)

(1 točka/pont)

2. K številkam vpišite **imena rek**, ki so označene na **karti 1**.

Írja a számokhoz az 1. sz. térképen megszámozott folyók nevét!

1 _____

2 _____

3 _____

(2 točki/pont)

3. Opišite vzrok, zakaj je reka, ki je na **karti 1** označena s **številko 2**, v spodnjem toku v **4. kakovostnem razredu**.

Írja le annak okát, miért van az 1. sz. térképen 2 számmal jelölt folyó alsó szakasza a 4. minőségi osztályban!

(1 točka/pont)

4. K obliki podzemeljske vode vpišite ime **makroregije**, v kateri je posamezna oblika podzemeljske vode **najbolj razširjena**.

*A föld alatti vízformához írja annak a **makrorégió**nak a nevét, ahol az egyes föld alatti vízforma a **leginkább elterjedt!***

Podtalnica / Talajvíz: _____

Skalna voda / Résvíz: _____

(2 točki/pont)

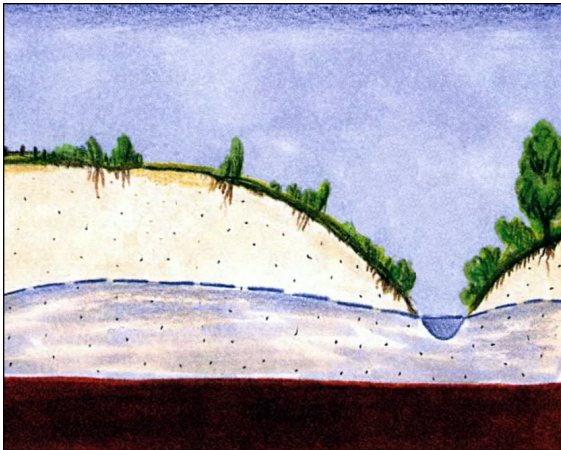
5. Oglejte si nivo podtalnice na **sliki 1** in obkrožite pravilni odgovor.
Ali **slika 1** prikazuje **stanje podtalnice po daljšem sušnem obdobju**? Svojo trditev utemeljite.

*Tekintse meg az **1. sz. képen** a talajvíz szintjét, és karikázza be a helyes feleletet!*

*Vajon az **1. sz. kép** a talajvíz egy hosszabb **aszályos időszak utáni állapotát** ábrázolja?*

Válaszát indokolja meg!

Slika 1 / 1. sz. kép

(Vir: Senegačnik, J., in drugi, 2003: Obča geografija. Delovni zvezek, str. 37. Modrijan. Ljubljana)

DA / IGEN

NE / NEM

Utemeljitev / Indoklás: _____

_____

_____

(2 točki/pont)

6. **Skalna voda** je veliko bolj ranljiva za **onesnaževanje** kakor podtalnica. Pojasnite dva razloga za to.

A szennyeződést tekintve a résvíz sokkal sebezhetőbb, mint a talajvíz. Magyarázza meg ennek két okát!

1 _____

_____

_____

2 _____

_____

_____

(2 točki/pont)

D2 – SLOVENIJA / SZLOVÉNIA

7. Leta 2003 je bila rodnost v Sloveniji 8,7 ‰, smrtnost pa 9,7 ‰. Kolikšen je bil **naravni prirastek**?
 2003-ban Szlovéniában a születésszám 8,7‰, a halálozások száma pedig 9,7‰ volt. Mekkora volt a **természetes szaporulat**?

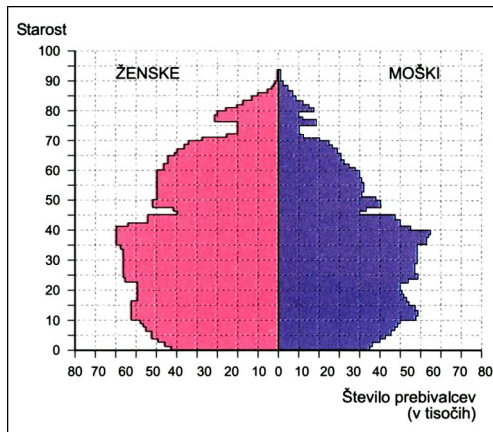
Naravni prirastek / Természetes szaporulat: _____ ‰

(1 točka/pont)

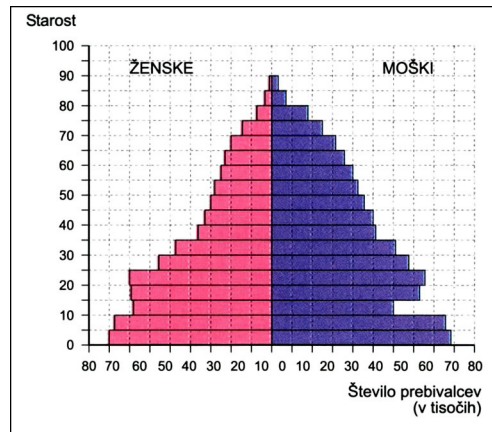
8. **Grafi 1, 2 in 3** prikazujejo starostne piramide prebivalstva Slovenije za leta **1931, 1961 in 2001**. Ugotovite, katero **leto** ustreza posamezni **starostni piramidi**.

Az **1., 2. és 3. sz. grafikonok** Szlovénia korfáit ábrázolják **1931-ben, 1961-ben és 2001-ben**. Állapítsa meg, melyik **év** tartozik az egyes **korfákhoz**!

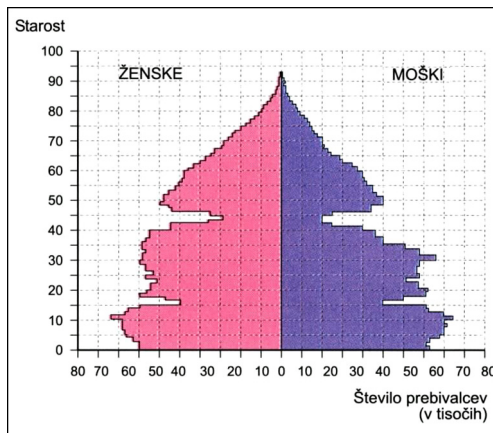
Graf 1 / 1. sz. grafikon

Graf 2 / 2. sz. grafikon

Graf 3 / 3. sz. grafikon

(Vir: Geografski atlas Slovenije za osnovno in srednje šole, str. 71. Tehniška založba Slovenije. Ljubljana, 2004)

1 _____

2 _____

3 _____

(2 točki/pont)

9. Opišite **dva ukrepa**, s katerima lahko država v prihodnje spodbuja **večjo rodnost** Slovencev.

*Röviden írjon le két olyan intézkedést, amelyekkel az állam ösztönözné a jövőben a **születések számának növekedését** a szlovének körében!*

1 _____

_____

2 _____

_____ (2 točki/pont)

10. **Opisu** v tabeli **pripišite** ustrezen **pojem**, ki ga izberete med naštetimi.

A táblázati leírásokhoz írja a megfelelő, a felsoroltakhoz tartozó fogalmat!

Begunci / Menekültek

Emigranti / Kivándorlók

Zdomci / Vendégmunkások

Imigranti / Bevándorlók

Opis / Leírás	Pojem / Fogalom
Ljudje, ki so se priselili v neko državo. <i>Azok, akik egy bizonyos országba vándoroltak.</i>	
Ljudje, ki so na začasnem delu v tujini. <i>Azok, akik ideiglenes munkavállalók külföldön.</i>	
Ljudje, ki so bili zaradi političnega, verskega in rasnega preganjanja ali naravne nesreče prisiljeni zapustiti domovino. <i>Azok, akik kénytelenek voltak politikai, vallási és faji üldözés, vagy természeti katasztrófa következtében elhagyni hazájukat.</i>	
Ljudje, ki so se iz različnih vzrokov izselili iz neke države. <i>Azok, akik különböző okokból vándoroltak ki egy bizonyos országból.</i>	

(2 točki/pont)

11. Po letu 1960 je Slovenija postala območje priseljevanja delavcev iz republik nekdanje Jugoslavije. Opišite eno od **posledic** njihovega priseljevanja v **Sloveniji**.

*Szlovénia az 1960. évet követően a volt jugoszláviai munkásokat befogadó térséggé változott. Írja le **Szlovéniába** történő bevándorlásuk egyik **következményét!***

_____

_____

_____ (1 točka/pont)

12. Po 1. svetovni vojni so se Slovenci izseljevali predvsem v **ZDA** in **Kanado**, po 2. pa večinoma v **Argentino**. Pojasnite **glavni razlog** za **izseljevanje** v posameznem obdobju.

*Az 1. világháborút követően a szlovének leginkább az **USA**-ba és **Kanadába** vándoroltak ki, míg a 2. világháború után többnyire **Argentínába**. Magyarázza meg a kivándorlás **fő okát** az egyes **korszakokban!***

Po 1. svetovni vojni / Az 1. világháborút követően: _____

Po 2. svetovni vojni / A 2. világháborút követően: _____

(2 točki/pont)

E1 – MAGYARORSZÁG / MADŽARSKA

13. *A Kárpát medence majdnem kétharmad része alföld, amely üledékekkel való feltöltéssel keletkezett.
Nevezzen meg három különböző külső erő által létrejött üledéket az Alföld nagytáj térségében!*

Skoraj dve tretjini Panonske kotline predstavlja nižavje, ki je nastalo s kopičenjem usedlin. Imenujte tri različne usedline glede na nastanek, ki so v makroregiji Alföld nastale pod vplivom treh različnih zunanjih dejavnikov.

1 _____

2 _____

3 _____

(2 pont/točki)

14. *Hogyan érvényesül a medencejelleg a Kárpát-medencében, illetve Magyarországon? Döntse el, igazak-e vagy hamisak az alábbi állítások! Írjon „I” betűt az igaz, „N” betűt a hamis állítás elé!*

Kako se uveljavlja vpliv reliefa v Panonski kotlini? Ugotovite, ali so spodaj našete trditve resnične ali napačne. Pred resnične napišite črko »I«, pred napačne pa črko »N«.

A _____ *Télen rövid ideig borítja hó az őszi vetést, így a fagy könnyebben elpusztítja a növényeket.*
Pozimi le kratek čas pokriva posevke snežna odeja, zato rastline laže zmrznejo.

B _____ *Magyarország felszíni vizeinek csaknem teljes mennyisége a szomszédos országokból érkezik.*
Površinske vode Madžarske skoraj v celoti izvirajo iz sosednjih držav.

C _____ *A medenceperemen történő hóolvadás következtében megáradhatnak a magyarországi folyók.*
Zaradi taljenja snega v gorah, ki obdajajo Panonsko kotlino, lahko reke na Madžarskem poplavlajo.

D _____ *A hegységekben végzett erdőirtás növeli a csapadékmennyiséget.*
Goloseki v gorovjih povečujejo količino padavin.

E _____ *A medencében jelentős mennyiségű a felszín alatti vízkészlet.*
V kotlini so velike količine podzemnih voda.

(2 pont/točki)

15. *A jégkor elmúltával a kontinentális éghajlat következményeként egy jellegzetes növényzet terjedt el az Alföldön. A felsoroltak közül húzza alá ennek a növényzetnek a nevét!*

Po ledeni dobi se je zaradi celinskega podnebja razširilo rastlinstvo, ki je izrazito značilno za pokrajino Alföld. Med spodaj naštetimi vrstami podčrtajte to rastlinstvo:

bükkerdő / bukov gozd   *fűves puszta / travnata pusta*   *szavanna / savana*

kultúrpuszta / kulturna pusta   *nádas / trstičevje*

(1 pont/točka)

16. *A társadalom egy évezred alatt az Alföld legnagyobb részét megváltoztatta. Húzza alá a felsoroltak közül ennek a növényzetnek, illetve tájnak a nevét!*

Družbi je v enem samem tisočletju uspelo spremeniti večino značilnosti pokrajine Alföld. Med spodaj naštetimi imeni podčrtajte pravilno ime tega rastja oziroma te pokrajine.

bükkerdő / bukov gozd   *fűves puszta / travnata pusta*   *szavanna / savana*

kultúr-puszta / kulturna pusta   *nádas / trstičevje*

(1 pont/točka)

17. *Az Alföldön nagy gondot jelentett a 20. század elejéig a futóhomok megkötése. Egy igen gyorsan növő, igénytelen, szárazságot tűrő fa ültetésével próbálták ezt megoldani. Melyik ez a fafajta, és milyen negatív következményekkel járt a növény elterjedése?*

V pokrajini Alföld je vse do začetka 20. stoletja povzročal veliko težav živi pesek. Problem so poskušali odpraviti s saditvijo hitro rastočega, nezahtevnega, proti suši odpornega drevesa. Katero je to drevo in kakšne so negativne posledice njegovega širjenja?

A fafajta neve / Ime vrste drevesa: _____

Elterjedettségének negatív következménye / Negativna posledica razširitve: _____

(2 pont/točki)

18. **Nézze meg az 1. sz. mellékletet (a 2. sz. feladatlap melléklete)!**
Magyarázza meg, miért találhatóak az Alföldön sok helyen ilyen fasorok a szántóföldek és az autópályák mentén!

Pogledite **prilogo 1 (Priloga k izpitni poli 2)**.

Pojasnite, zakaj so take ravne vrste dreves ob njivah in cestah v mnogih predelih pokrajine Alföld.

Magyarázat / Obrazložitev:

(2 pont/točka)

E2 – MAGYARORSZÁG / MADŽARSKA

19. *Figyelmesen nézze meg a 2. sz. színes mellékletet (a 2. sz. feladatlap melléklete), majd írja a megfelelő magyarországi nagykörzet nevét a leírás utáni vonalra!*

Pozorno si oglejte **prilogo 2 (Priloga k Ispitni poli 2)** in na črte ob trditvah napišite ime pripadajoče družbenogeografske regije Madžarske.

Leírás / Opis	Nagykörzet / Družb. regija
<p><i>Természetföldrajzi adottságaiból kifolyólag az élelmiszertermelésre specializálódott.</i></p> <p>Zaradi naravnogeografskih danosti se je specializirala za pridobivanje kmetijskih pridelkov, namenjenih prehrani.</p>	_____
<p><i>Az igen változatos adottságai és nyugati fekvése következtében fejlett a gazdasága.</i></p> <p>Zaradi zelo raznovrstnih geografskih značilnosti in lege na zahodu države ima dobro razvito gospodarstvo.</p>	_____
<p><i>Gazdasága a nehéziparra specializálódott, ezért ma a legnagyobb nehézségekkel küzd.</i></p> <p>Njeno gospodarstvo se je usmerilo v težko industrijo, zato so tu danes največji razvojni problemi.</p>	_____
<p><i>Itt a legnagyobb a népsűrűség.</i></p> <p>Tu je najvišja gostota naselitve.</p>	_____

(2 pont/točki)

20. *Európa mindinkább a régiók Európájává fejlődik.*

Evropa postaja vedno bolj Evropa regij.

- A *Melyik magyarországi nagykörzet szomszédja Szlovénia?*

Katera madžarska družbenogeografska regija je soseda Slovenije?

_____

- B *Melyik szlovéniai, illetve magyarországi tájak találkoznak a határ mentén? Írja a táblázatba a magyarországi tájak nevét!*

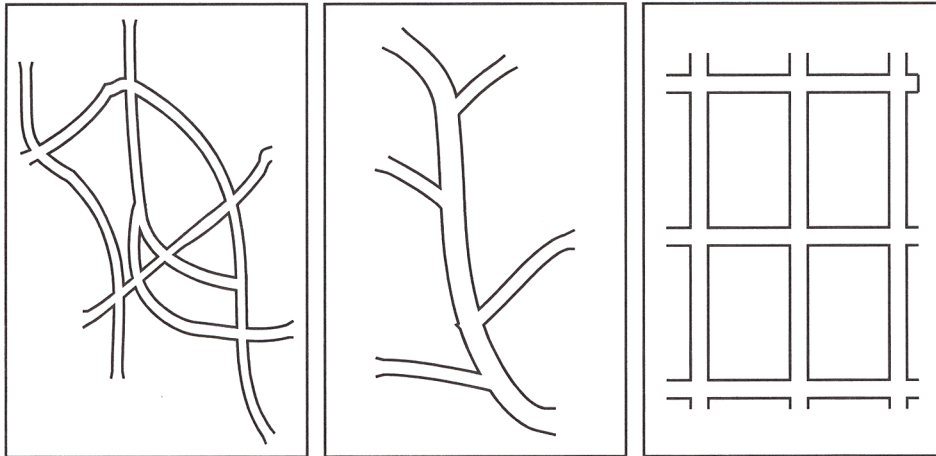
Katere regije se srečujejo ob slovensko-madžarski meji? V preglednico vpišite imeni sosednjih regij na Madžarskem.

Ország Država	Szlovénia Slovenija	Magyarország Madžarska
Táj Regija	Lendva-vidék / Lendavsko območje Őrség / Goričko	_____ _____

(2 pont/točki)

21. Tekintse meg a 2. sz. képet, majd alaprajzuk alapján nevezze meg a falusi települések típusait!
Ogledjte si sliko 2, nato pa na podlagi tlorisov poimenujte tipe vaških naselij.

Slika 2 / 2. sz. kép

A: _____ B: _____ C: _____

(Forrás: Kleininger T., Földrajz, 73. oldal, Konsept-H Kiadó 1997)

(2 pont/točka)

22. Olvassa el a falusi településtípusok jellemzőit, majd írja az előző feladatban jelölt falvak betűjelét a megfelelő leírás mellé:

Preberite opise tipov vaških naselij, nato pa pripišite ustrezno črko iz prejšnje naloge na črte pri opisih:

- 1 völgyek, folyók, utak mentén alakul ki _____
nastaja v dolinah, ob rekah in cestah
- 2 szabályos úthálózattal rendelkezik _____
ima pravilno izoblikovano cestno omrežje
- 3 szabálytalan úthálózatú, legrégebb falutípus _____
najstarejši tip vasi z nepravilnim cestnim omrežjem

(1 pont/točka)

23. Írja le, melyik két falusi településtípus van leginkább elterjedve a Muravidéken?

Napišite, katera tipa vaških naselij sta najbolj razširjena v Prekmurju?

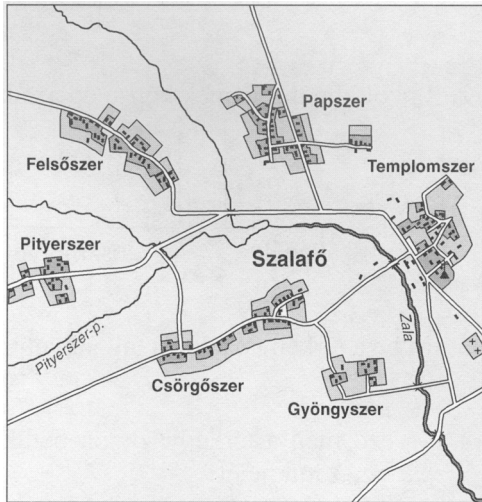
1 _____

2 _____

(1 pont/točka)

24. Melyik dunántúli kistáj jellegzetes településformáját ismeri fel a 3. sz. ábra segítségével? Katero značilno obliko naselja prepoznate v pokrajini Prekodonavje na sliki 3?

Slika 3 / 3. sz. kép

(Forrás: A természetről tizenéveseknek – Magyarország földrajza, MOS–Szeged, 2001)

településforma / tip naselja: _____

a kistáj neve / ime mikroregije: _____

igen ismert skanzen található itt / v tem naselju je zelo znan muzej na prostem:

_____

(2 pont/točki)

PRAZNA STRAN
ÜRES OLDAL